

Onderzoeksplan

Hans Smeele
Onderzoekkring Heliomare
17 december 2015

Master Leren & Innoveren

Hogeschool Inholland
Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing

Stap voor stap... (werktitel)

Ontwerpgericht onderzoek

heliomare

Master Leren & Innoveren

Hogeschool Inholland
Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing

praktijkvakken

koken

restauranttechnieken

schoonmaken

praktijkvakken

Professionele restauranttechnieken

Praktijkaarten PRO bediening

Mastiek maken

Bestek poleren	01
Glazen vanuit de vaatwasser poleren	02

Mise en place

Tafellaken opleggen	03
Servet in golfvorm vouwen	04
Servet in puntvorm vouwen	05
Vaste attributen plaatsen	06
Standaardcouvert opdekken	07

Ontvangst

Gasten ontvangen	08
Menukaart aanbieden en bestelling opnemen	09

Gerechten serveren

Standaardcouvert aanpassen	10
Bovenhandse draagmethode	11
Koude bijlage inzetten	12
Twee warme borden dragen	13
Twee warme borden inzetten	14
Debarrasseren	15

Dranken serveren

Thee transportklaar maken	16
Koffie transportklaar maken	17
Koffie of thee uitserveren	18
Drankenbestelling transportklaar maken	19
Flesje frisdrank uitserveren	20
Flesje bier uitserveren	21
Bier tappen	22
Glas wijn transportklaar maken	23
Wijnfles aan tafel openen	24
Wijn aan tafel inschenken	25

Schoonmaken

Tafel afruimen	26
Tafellaken afnemen	27
Barwerkbladen reinigen	28
Lege flesjes afvoeren	29
Barkoeling aanvullen	30

01

Bestek poleren

1

Pak één soort bestek uit de bestekbak.

2

Dompel het bestek in een bak met warm water.

3

Wrijf de bovenzijde van het bestek droog en vlek vrij.

4

Pak de bovenzijde van de steel met de doek. Wrijf de onderkant van de steel droog en vlek vrij.

5

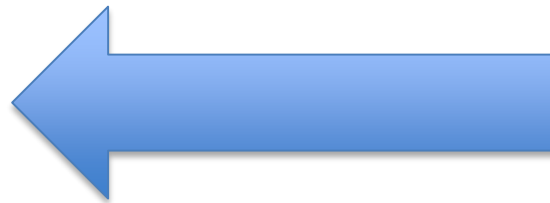
Houd het bestek met de doek aan de steel vast. Leg het bestek op het transportbord.

www.werkportfolio.nl

instructiemodel

- **introductie**
- **instructie -demonstratie - 'modellieren'**
- **begeleid oefenen**
- **toepassen**
- **terugblik**

01

Bestek poleren

1
Pak één soort bestek uit de bestekbak.

2
Dompel het bestek in een bak met warm water.

3
Wrijf de bovenzijde van het bestek droog en vlek vrij.

4
Pak de bovenzijde van de steel met de doek.
Wrijf de onderkant van de steel droog en vlek vrij.

5
Houd het bestek met de doek aan de steel vast.
Leg het bestek op het transportbord.

© WerkPortfolio

centrale vraagstelling

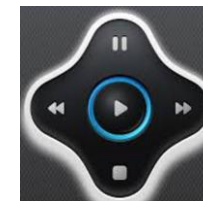
"Wat zijn de *kenmerken* van betekenisvol *multimediaal* *instructiemateriaal*,
gericht op het aanleren van *praktische vaardigheden*
die leiden tot een *grotere zelfstandigheid*
van *zeer moeilijk lerende leerlingen*
tijdens het *oefenen en toepassen* van deze vaardigheden?"

Literatuur

STRATEGISCH INSTRUCTIE MODEL	
<i>PRAKTIJKVAK</i>	
INTRODUCTIE TAAK(KLASSE)	WAT? - WAAROM? <i>(oriëntatie)</i>

Literatuur

- **multimedia** principe
- **redundantie** principe
- **modaliteits** principe
- **segmentatie** principe
- principe van de **differentiatie**

Literatuur

BELANGRIJKE ONTWERP PRINCIPES

- Multimedia
- Modaliteits
- Redundantie
- Segmentatie
- Differentiatie (wordt in dit onderzoek nog niet meegenomen)

waarmee & hoe?

07

Werkdoek vouwen

1 Pak de werkdoek aan twee punten vast.

2 Vouw de twee punten tegen elkaar.

3 Leg de gevouwen werkdoek op je handen.

4 Vouw de werkdoek dubbel.

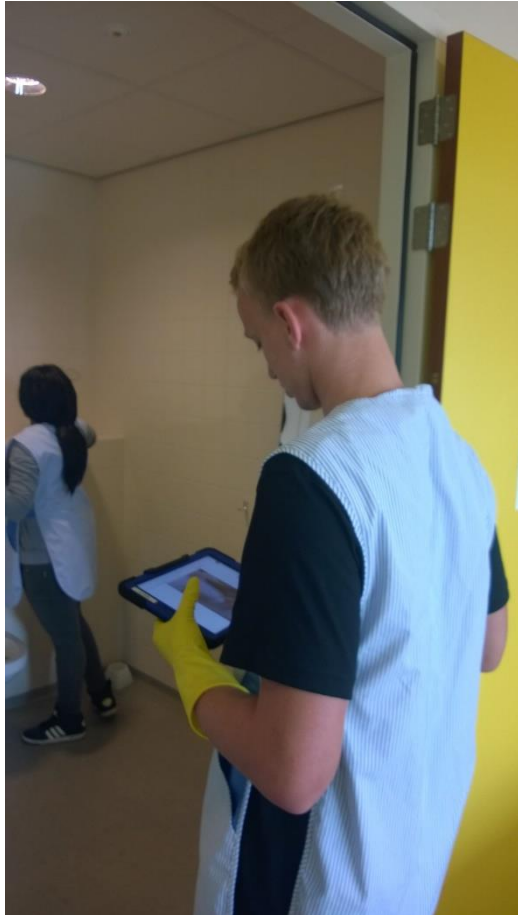

5 Houd je werkdoek in de hoek vast tijdens je werk.

© WerkPortfollio

voorbeeld arrangement

WAT ga je leren en doen?

WAARMEE ga je werken? (welke materialen?)

OEFENEN materialen

TOETS

HOE moet je werken?

(voor) controle

witte handpad - kalk- zeepresten verwijderen

toilet binnenkant

rode werkdoek vuil

spiegel schoonmaken

blauwe werkdoek schoon

EXTRA informatie

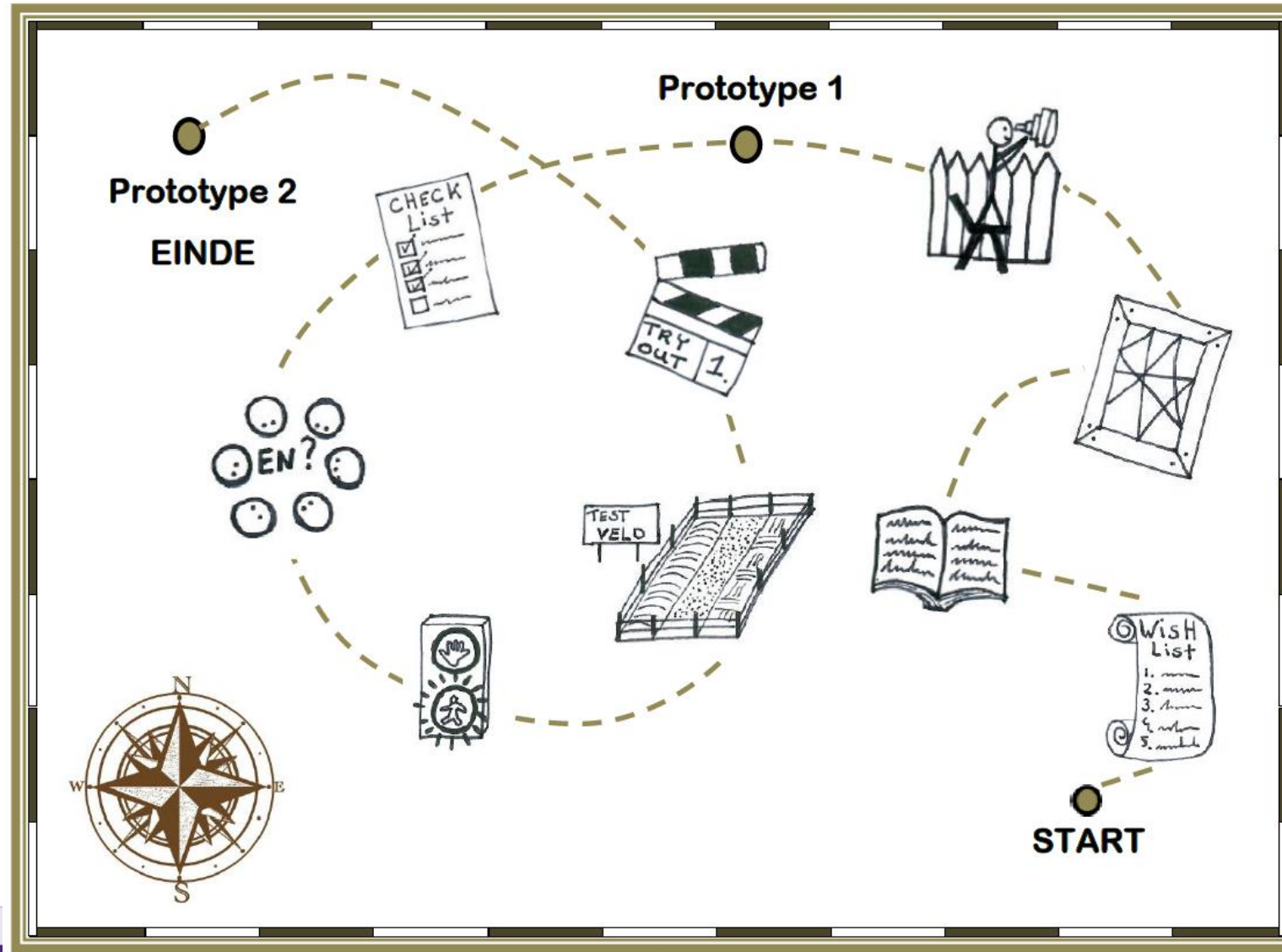
Colofon

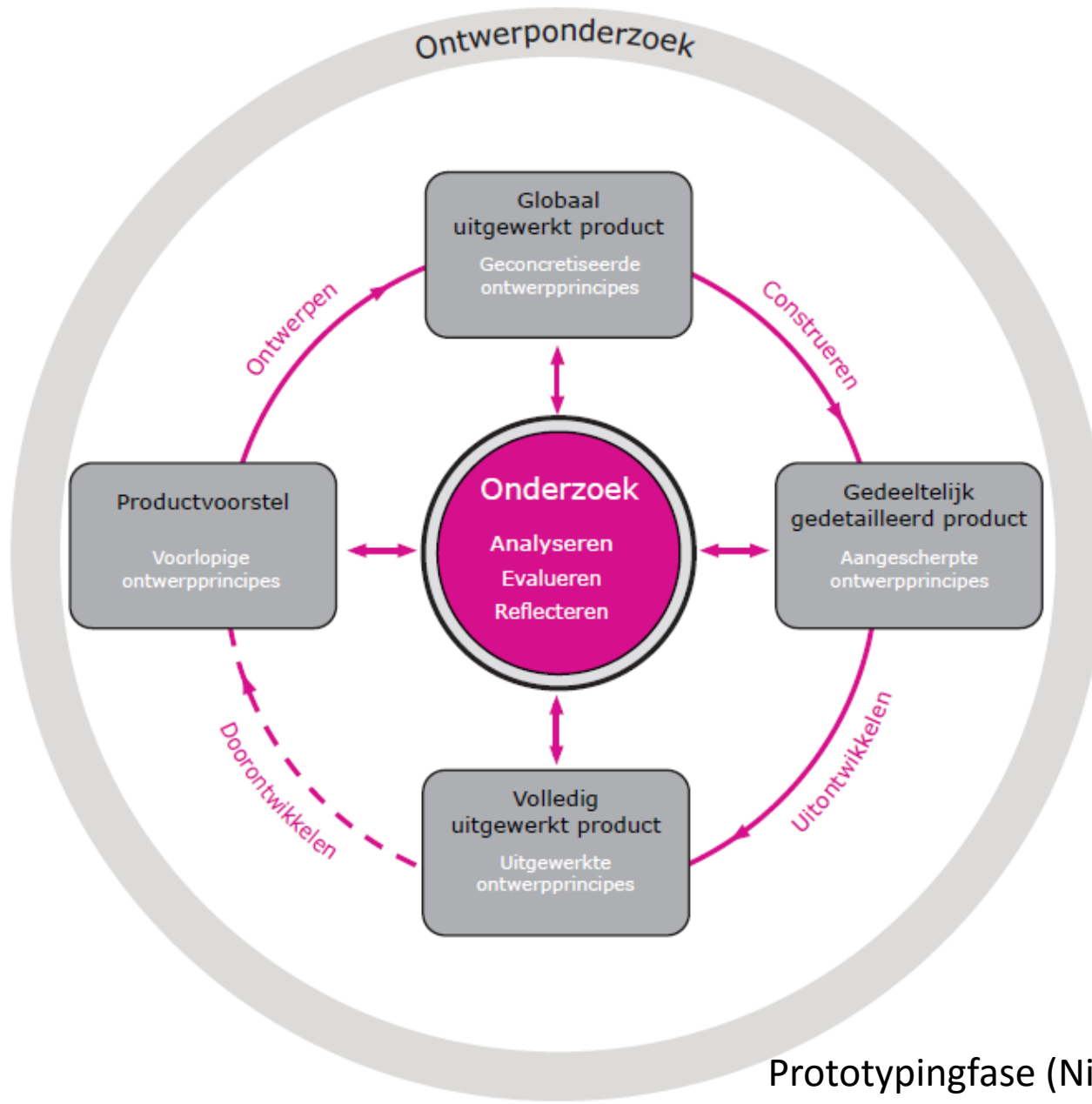
Inhoud

ⓘ Downloaden / aanpassen

ontwerpgericht onderzoek

Prototypingfase (Nieveen, Folmer, & Vliegen, 2012)

Kwaliteitsaspect prototype

- **relevantie**
- **consistentie**
- **bruikbaarheid**
- **effectiviteit**

4

Evaluatiemethode

○ Screening

Het ontwikkelteam vergelijkt het ontwerp met een lijst van vereiste kenmerken van het product.

○ Focusgroep

Een groep respondenten reageert op een prototype van het product.

○ Walkthrough

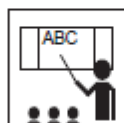
Het ontwikkelteam en vertegenwoordigers van de doelgroep simuleren het gebruik van het product.

○ Micro-evaluatie

Een klein deel van de doelgroep gebruikt delen van het product buiten de normale praktijksituatie.

○ Try-out

De doelgroep gebruikt het product in de praktijk.

5

Activiteiten

○ Checklist nalopen

Een product vergelijken met een checklist met vereiste kenmerken van het product.

○ Interviewen

Respondenten mondeling bevragen.

○ Observeren

Waarnemen van gedrag in de praktijk.

○ Vragenlijst afnemen

Respondenten schriftelijk dan wel digitaal bevragen.

○ Toets of leerverslag maken

Respondenten maken een toets of leerverslag.

○ Logboek bijhouden

Respondenten houden hun activiteiten en hun reflectie daarop bij gedurende een bepaalde periode.

'evaluation match board'

1 Ontwikkefase				4 Evaluatiemethode	5 Activiteiten	2 Kwaliteitsaspect					
Product-voorstel	Globaal uitgewerkt product	Gedeeltelijk gedetailleerd product	Volledig uitgewerkt product	▼ Aanbevolen ▼		Relevantie	Consistentie	Verwachte bruikbaarheid	Verwachte effectiviteit	Werkelijke bruikbaarheid	Werkelijke effectiviteit
▶	▶			◀	Screening	✓	▶	▶			
▶	▶			◀	Focusgroep	🗣️	▶	▶			
		▶	▶	◀	Walkthrough	✓ 🗣️ 👁️		▶			
		▶	▶	◀	Micro-evaluatie	🗣️ 👁️ ? ✍️				▶	▶
			▶	◀	Try-out	🗣️ 👁️ ? ✍️ 🖋️				▶	▶

(Nieveen et al., 2012)

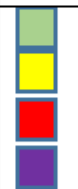

instrumenten

Vooronderzoek Deelvragen	Literatuuronderzoek	Enquête - vragenlijst	Semi-gestructureerd interview	Focusgroep	Observatie
1. Welke kenmerken geeft de literatuur ten aanzien van leren met multimediaal materiaal?	X		■		
2. Met welke ontwerpprincipes moet rekening worden gehouden bij het ontwerpen van het multimediaal instructiemateriaal voor de zml leerling als het gaat om het aanleren van praktische vaardigheden?	X		■		
3. Welk multimediaal instructiemateriaal zetten andere (vso) scholen in tijdens het aanleren van praktische vaardigheden, hoe worden deze gebruikt en wat kunnen we daarvan leren?		■	■		
4. Wat zijn kansen en knelpunten in de huidige instructievorm tijdens het aanleren van praktische vaardigheden aan zml leerlingen op het HCA waar rekening mee moet worden gehouden als multimediaal instructiemateriaal wordt ingezet tijdens het (begeleid) oefenen en toepassen van uitvoeringshandelingen?	X			■ ■ ■	■ ■ ■
5. Wat zijn de wensen en behoeften van de docenten en zml leerlingen waar rekening mee moet worden gehouden om met inzet van multimediaal instructiemateriaal tegemoet te komen aan de gewenste ondersteuning tijdens het (begeleid) oefenen en toepassen van praktische vaardigheden.				■ ■ ■	

■ leerling
 ■ vakdocent
 ■ onderwijsondersteuner
 ■ expert intern
 ■ docent extern
 ■ expert extern

instrumenten

Deelvraag	Prototyping					
	Productvoorstel & Globale uitwerking product (prototype- 1)	Gedeeltelijk gedetailleerd product (prototype- 2)	Volledig uitgewerkt product (prototype- 3)			
	Focusgroep	Focusgroep	Walkthrough		Focusgroep	Try-out
6) Hoe ervaren en waarderen docenten en zml leerlingen de relevantie en de consistentie van het multimediaal instructiemateriaal gericht op het zelfstandig oefenen en toepassen van praktische vaardigheden?						
7) Hoe ervaren en waarderen docenten en zml leerlingen de bruikbaarheid en de effectiviteit van het multimediaal instructiemateriaal gericht op het zelfstandig oefenen en toepassen van praktische vaardigheden?						

 leerling
  vakdocent
  onderwijsondersteuner
  expert intern
  HBO stagiair

planning

- > december 2015
  - opstellen onderzoeksplan (theorie / methodologie)
- januari 2016
  - uitvoeren vooronderzoek
- februari - mei 2016
  - uitvoeren prototyping
- mei – juni 2016
  - resultaten verwerken
- juni / juli 2016
  - rapportage onderzoek
  - afstudeer presentatie

Onderzoeksplan

Hans Smeele
Onderzoekkring Heliomare
17 december 2015

Master Leren & Innoveren

Hogeschool Inholland

Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing

